

גיל עמית

אני קופץ...

סיפורים מאירועי היחידה למשא ומתן
של משטרת ישראל

המוציא לאור: סטימצקי - הוצאה לאור
כתובת מייל: publishing@steimatzky.co.il
עיצוב הכריכה: הסטודיו לעיצוב, סטימצקי
איור השער: שרון עמית
ניהול הפקה: אבי ליפשיץ - אות הפקות

© כל הזכויות שמורות למחבר.

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע,
לשדר או לקלוט בכל דרך או אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני אחר,
כל חלק שהוא מהחומר הכלול בספר זה.
שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור
בהחלט, אלא ברשות מפורשת בכתב מהמחבר.

הערת המחבר: הסיפורים מבוססים על אירועים אמיתיים.
השמות והפרטים של המעורבים שונו מטעמים מובנים.

נדפס בישראל 2013

לדורית
האחת
היחידה
והמיוחדת

תודות

לכל שוטרי ושוטרות משטרת ישראל, המשרתים יומם ולילה, גם בשעה זו, ופועלים להבטחת שלומם וביטחונם של אזרחי ישראל - תודה על שיתוף הפעולה, הסיוע והעזרה שלהם זוכים אנשי היחידה למשא ומתן, בכל מקום ואירוע שאליו הם מגיעים.

תודה מיוחדת לתת-ניצב אלון לבבי, ראש חטיבת דובר משטרת ישראל וסגן מפקד היחידה למשא ומתן בעבר - על העידוד והקידום בהוצאת הספר.

ואחרונים חביבים, בני משפחתי היקרים - אשתי דורית, הוריי אביבה ומאיר, וילדיי - גלי, שרון, אורי ואיתי, שמלווים אותי לכל אורך דרכי המקצועית, מקשיבים, מייעצים, תומכים, מפרגנים, עוזרים ומגבים; תודה על האפשרות להגשים את עצמי בדרך החיים של הצלת חיים.

אשמח לתגובות: gildorit@gmail.com

תוכן העניינים

9	הפעם הראשונה
31	תרגיל לא רגיל
50	בעיית זהות
71	כולם שווים
98	סקס חטוף
120	משפחה שכזאת
146	דרמה בשידור חי
166	מתאבדים ברשת
173	איפה הילד
201	מרדף משטרתי
222	תדלוק באוויר

הפעם הראשונה

כמו בכל דבר, אין כמו הפעם הראשונה. כחבר חדש שהגיע זה לא מכבר ליחידה, תהיתי מה יועיד לי הגורל במפגשי הראשון עם אירוע משבר. האם יהיה זה מתבצר עם משפחתו ועם בלוני גז, האם יהיה זה חולה נפש המאיים לפגוע במשפחתו, או אולי אפילו שודד בנק שלא הספיק לברוח ונתקע עם שללו ועם בני ערובה, כשבחוץ כוחות המשטרה.

בסתר לבי קיוויתי כי האירוע הראשון שבו אשתתף לא יהיה בשעות הערב ולא בקרבת מקום מגוריי. ידעתי שאם אגיע ראשון מבין כל חברי היחידה, לא תהיה לי בררה אלא להתחיל ביצירת הקשר עם האדם. הנחתי הייתה, על פי הסתברות סטטיסטית פשוטה (שאף פעם אינה תקפה כשצריך אותה), כי לפחות באירועים הראשונים יגיע איש צוות ותיק יותר לפניי, ואילו אני אגיע מאוחר יותר ואסייע בכל הדרוש. במקרים אלו אוכל לעזור באיסוף פרטי מידע חיוניים לגבי הרקע לאירוע וכל המעורבים בו, אוכל ללמוד כיצד נראה אירוע אמתי, ובעיקר - אוכל לחוש את החוויה של הצלת חיים במצב לחץ מול סכנת המוות.

בתחושות ובתקוות אלו השתעשעתי במהלך החודש הראשון לשהותי ביחידה. באותו החודש, כאילו באופן מכוון כלפיי, לא הייתה כל פעילות. בשלב מסוים התחלתי להשתעמם ולשאול את זאביק, מפקד היחידה: "נו... מתי כבר

יהיה משהו?" זאביק היה מביט בי בחיוך ועונה: "אל תדאג, זה יגיע!"
ואכן זה הגיע כמו שלא חלמתי שיגיע... הגיע לי והגיע אליי...

יום שבת, השעה 16:05. אחת השעות השלוות והעצלות יותר של השבוע. שעת מנוחת הצהריים המסורתית. מכשיר הביפר מעיר אותי משינה עמוקה. אני מסתכל עליו וקורא את ההודעה: "נתניה, רחוב בארי 52, נער בן 16 מאיים להתאבד בקפיצה ממרפסת דירתו." אני קורא שוב ושוב את ההודעה ולא מאמין למראה הצג. זה לא יכול להיות, המקום נמצא בדיוק (מדרתי אחר כך) מאתיים וחמישים מטר מן הבניין שבו אני גר. אני משפשף את עיניי ואומר לדורית אשתי, "אני לא מאמין, מישהו בטח עובד עליי." בשנייה הבאה אני מזנק מהמיטה, ותוך כדי התלבשות מהירה חושב מה עושים קודם. בדרכי החוצה אני חוטף את מכשיר הטלפון הנייד ואת התיק. ההתלבטות הראשונה שלי היא איך להגיע למקום. האם לרוץ ברגל או לקחת את הרכב? אני יודע שבריצה אגיע מהר יותר, אך בכל זאת אני מעדיף לקחת את הרכב שלי, למקרה שבו הכתובת שנמסרה אינה הכתובת המדויקת. הנסיעה, כולל ההנעה והיציאה מהחנייה, נמשכת בערך שלושים שניות. מתחת לבניין נמצאות שתי ניירות משטרה ורכב מכבי אש. אני מסתכל כלפי מעלה ועדיין לא רואה כלום. בכניסה לבניין עומד שוטר ומונע כניסת זרים וסקרנים. אני שולף את תעודת השוטר שלי ואומר: "צוות מו"מ." כמו סממת קסם בעלת כוח מאגי פועלות שתי המילים האלו. השוטר ממהר לפתוח את

הדלת ואומר לי, "הנער נמצא בפנטהאוז בקומה השמינית, צד שמאל ביציאה מהמעלית. אבא שלו נמצא כאן, האם אתה רוצה שהוא יעלה?"

דילמה נוספת – למה האב כאן ולא למעלה? האם הוא גורם שיכול להקצין את המצב או להרגיעו? תוך כדי ההמתנה למעלית אני מקבל החלטה להכניסו יחד איתי למעלית, לאסוף ממנו עוד מידע בדרך ולשמור אותו קרוב יותר לדירה במידה שאזדקק לסיוע שלו. אני פונה אליו, לוחץ את ידו ואומר, "שלום, שמי גיל ואני פסיכולוג משטרתי המטפל במצבים כאלה. בוא תעלה איתי ותספר לי מה קרה." אמירה בנימה החלטית, המציגה אותי כסמכות מקצועית לעניין. עיקרון חשוב ביותר לקבלת שיתוף פעולה מרבי בזמן קצר, במיוחד מאדם זר, אשר גם הוא נמצא כרגע במצב משבר.

"שלום לך, אני מריו," עונה לי האב במבטא ארגנטינאי מתגלגל. האיש, בשנות הארבעים המאוחרות לחייו, מרשים אותי מאוד בקומתו הנמוכה והחסונה ובכתפיו הרחבות. עיניו הירוקות-אפורות כמו מנסות לחדור לתוכי במבט נוקב ולתהות על קנקני, בדיוק כפי שאני עושה כלפיו כרגע זה. שיערו הארוך והמאפיר, הקשור כזנב סוס, משווה לו מראה של היפי מזדקן, בניגוד גמור לנוקשות שניבטת מעיניו. משהו בטון הדיבור שלו קר ומרוחק, שונה מאוד מהחום הארגנטינאי המוכר לי. כאילו העובדה שהבן שלו מתנדנד כרגע על מעקה המרפסת אינה נוגעת לו.

"תאמין לי, גיל, אני לא יכול יותר. הוא הרס לנו את החיים, אין לנו כבר כוחות..."

מעניין, אני אומר לעצמי. הנער הולך להרוס לעצמו

את החיים לנצח, ומה שמעניין את האבא אלה החיים שלו עצמו. לפחות בזה אני מאמין לו, לפי איך שבנו מעניין אותו כרגע.

"תומר הוא סכיופרן-פראנואיד", המשיך האב בתיוג הרפואי שבוודאי הוצמד לבנו, "הוא חושב שרודפים אחריו ובטוח שרוצים להזיק לו. פעם אלה היו רק אנשים זרים ועכשיו זה כולם. יש לו התפרצויות זעם וגם תגובות אלימות כלפינו. הוא מסרב לקבל טיפול או להתאשפז."

אירוע עם אדם סכיופרן החי בעולם משלו, עם היגיון משלו, יכול להיות משעשע מאוד אבל גם מסוכן מאוד. במיוחד זכור לי סיפור אחד ששמעתי בקורס לדוברי משא ומתן, שבו מכשירים את אנשי היחידה. את האירוע הציג בוריס, רכז מודיעין שעובד בתחנת אשקלון ומתנדב ביחידה. באותו אירוע התבצר באשקלון אדם עם שני רימוני רסס. "איך אדם חולה נפש משיג שני רימונים?" שאלתי שאלה לגיטימית בתור חניך בקורס.

"הלו, ביזו, אל תשכח, זה היה באשדוד..." ענה לי בוריס, קווקזי במוצאו, שהוזעק לדבר עם האיש דובר הרוסית. באשדוד באותה התקופה, כך לדברי בוריס, היה קל יותר להשיג רימון רסס מאשר רימון סחוט בשוק.

"בכל מקרה", המשיך בוריס בסיפורו, "כשהתחלתי לדבר עם האיש הוא טען שהוא אלוהים, ובגלל זה כל השכנים מתנכלים לו. עם זה לא הייתה לי בעיה, והקשבתי בקשב רב לצרותיו. אבל כשהוא המשיך והודיע שלא אכפת לו לזרוק את הרימון ולהרוס את השכונה כי לו לא יקרה כלום, כאן כבר התחלתי קצת לדאוג. בכל מקרה, המשכתי לעמוד קרוב אליו

ולתת לו תחושה שאני מאוד מבין את המצוקה שלו. בשלב מסוים הוא פנה ואמר לי במילים האלה, ברוסית כמובן: 'אתה היחיד שמבין אותי, גם אתה אלוהים!'

"באותו הרגע עשיתי דבר אינסטינקטיבי שאותו, אגב, לא תלמדו בקורס. אמרתי לו במילים האלה, ברוסית כמובן: 'אם אתה אלוהים ואני אלוהים, למה לך יש שני רימונים ולי אין כלום!?' האיש קימט את מצחו והיטה את ראשו (נראה כי המשוואה האלוהית 'עשתה לו שכל'). 'קח אחד', הוא אמר, והגיש לי את הרימון שהחזיק ביד שמאל. האמת, הייתי קצת בהלם, וכך גם כל אנשי המשטרה שהיו במרחק מה ממני. מיהרתי לצעוד אחורה ולמסור את הרימון לחבלן המשטרה שהיה במקום. בהמשך הייתי צריך עוד שעה בערך, שנראתה לי כמו יום שלם, כדי להירגע מזה שהוא נתן לי את הראשון, וגם כדי שיהיה מוכן לתת לי גם את הרימון השני."

בוריס סיים את סיפורו, ואנו חניכי הקורס נותרנו פעורי פה. זאביק, שהיה באירוע, אישר את הפרטים לנוכח מבטינו הספקניים האם באמת אירוע כזה יכול להיות.

בדרכי למעלה אני מקווה בסתר לבי שתומר לא חושב שהוא אלוהים או סופרמן, וירחף לי מהמרפסת בתחושה של התרחקות מכל ההמולה סביב.

"תגיד לי, מריו, תומר ניסה כבר פעם לפגוע בעצמו?" אני שוב ממקד את האב בידיעה שאנו מגיעים בעוד כמה שניות ליעד.

"לא." הנחישות והפסקנות בתשובה מעט מטרידות אותי. "לפני חודש בערך אשפזנו אותו בכפייה בבית החולים הפסיכיאטרי 'אברבנאל'. הוא קיבל טיפול תרופתי ומצבו

השתפר. לפני כשבוע הוא שוחרר, למרות שלא אהבנו את זה. הוא הפסיק לקחת את הכדורים ומצבו הידרדר. היום הוא השתגע לגמרי, שבר כלים, הפך את החדר שלו, הרס את הדלת ואיים שיפגע בנו לפני שאנחנו נצליח לפגוע בו. התקשרנו למשטרה שיבואו לקחת אותו חזרה לאשפוז. איך שהגיעו השוטרים והוא ראה אותם, הוא רץ למרפסת, עלה על המעקה וצעק שאם מישהו מתקרב הוא קופץ."

המבטא הארגנטינאי המתגלגל, שבדרך כלל נעים לאוזניי, נשמע לי הפעם צורם ולא ידידותי. אנחנו מתקרבים לקומה. המספר שמונה מופיע על הצג מעל ראשינו. בלימה קלה והדלתות נפתחות. הדלת מצד שמאל פתוחה ואני קולט לפחות שני שוטרים בכניסה. אני פונה לאב ומגייס את הנימה הכי סמכותית שאני יכול, כדי להודיע לו שמכאן אני נכנס לדירה שלו בלעדיו. כמה טוב שלפחות בקטע הזה אני לא חייב לשכנע. שני השוטרים יעצרו אותו בגופם אם רק אצטרך.

"מריו, תודה. עזרת לי מאוד, בשלב הזה חשוב שתמתין לי כאן ושתומר לא יראה ולא ישמע אותך. אם אצטרך את עזרתך שוב, אודיע לך." להפתעתי או לא, אין לו כל כוונה להיכנס. נראה כי הוא אף חש הקלה מסוימת כשהבין שאני לא רוצה אותו בפנים.

הטלפון מזאביק מפקדי תופס אותי בכניסה.

"מה קורה, גיל?"

"אני בדיוק נכנס לדירה, השוטרים כאן ביצעו הקפאת מצב

ואני ניגש לדבר איתו. אם אוכל, אערכן אותך."

"טוב, רק תזכור שאנחנו מאחוריך. ייקח לי עוד עשרים

דקות לפחות להגיע אליך." זה בדיוק מה שמדאיג אותי, העובדה שחבריי מאחוריי ולא לפניי.

לימים שמעתי את זאביק משתמש הרבה באמרה זו, כאשר היה מבקש ממני להתקדם וליצור קשר עם מתבצר זה או אחר. "גיל, לך קדימה, אל תדאג, אני מאחוריך." אמרה המבטאת הערכה ליכולתך וגיבוי של מפקדך. אלא שזאביק, ציניקן ידוע, היה מוסיף גם את המשפט: "ואם משהו מסתבך אני הראשון שבורח..." אף פעם לא ידעתי אם בצחוק הקליל מהול גם קורטוב של רצינות, החושפת את החרדה העמוקה ביותר של כל מפקד - לקחת אחריות במקרים של חיים ומוות.

עוד צעד קטן בשבילי כדי לחצות את מפתן הבית, וצעד גדול כדי להיכנס בפעם הראשונה לעולם האמתי של הצלת חיים. כבר במבט ראשון אני קולט את אי הסדר הנשפך מהפרוזדור לכיוון הסלון, בערבובייה של שברי זכוכיות, קרעי ספרים, כיסאות זרוקים ושולוליות נוזלים בלתי מזוהים. את פניי מקבל מפקד התחנה, שרוני, אשר לוחץ את ידי בחום. לידו יושבת אישה בלונדינית המחניקה בכי. "תכיר, זו האימא."

שפת גופה הקפואה כלפיי מבהירה לי כי ספק אם תוכל להועיל כרגע. פניה המאופרים מרוחים כעת כצבעי הסוואה אשר אינם מצליחים להסתיר את סערת הנפש שהיא נמצאת בה.

"הנער נמצא כרגע בחוץ במרפסת כשאתה יוצא מצד ימין," שרוני מכוון אותי לקראת היציאה, "הוא עומד על המעקה עם אוזניות על הראש ולא מתקשר עם אף אחד."

מבטו של שרוני נע ממני לעבר היציאה למרפסת, כאילו דוחק בי לצאת. אני חש כצנחן העומד לעזוב בפעם הראשונה את בטן המטוס החמים ולהגיח לאוויר העולם שבחוץ, אל התהום הפעורה מתחת. אני מקווה שיש באמתחתי את המצנח המתאים אשר ינחית אותי ואת הנער על הקרקע - בצד הנכון של המרפסת.

השמש השוקעת מולי מקשה עליי לזהות את תווי פניו של תומר. הדמות המאורכת הכהה מצוירת בקווי מתאר כתומים וזוהרים העוטפים אותה מסביב. תומר עומד על מעקה בטון בגובה של מטר ועשרים בערך, התוחם את המרפסת. הוא נשען בגבו על קיר הבית, ובידו הימנית מחזיק בגג שמעליו. עיניו עצומות ונראה כי פניו עגומות. הוא נע קלות קדימה ואחורה לקצב מוזיקת הרוק הכבד הפורצת מהאוזניות שלראשו, מתגלגלת במורד המעקה ופולשת כרעש רקע צורמני לאוזניי. כל תנועה לא מבוקרת, והוא והמוזיקה נעלמים לי. אני לא יודע עד כמה הנער מבוקר כרגע.

עד כמה להתקרב אליו? לכאורה שאלה פשוטה. אולם במקרים כאלה זו עלולה להיות שאלה הרת גורל. במצבים שבהם לאדם המתבצר אין נשק ולאיש המו"מ אין סיכון, ברור שככל שאהיה קרוב יותר, אוכל לתקשר טוב יותר ולהשפיע מהר יותר. אולם, חדירה למרחב האישי עלולה לאיים על האיש ולגרור תגובה תוקפנית במקרה הטוב, או בריחה במקרה הרע (במיוחד במקרה כזה). המרחב האישי הוא דבר מרתק. אני מכיר אותו מקרוב. זה היה נושא המחקר שלי בלימודי לתואר השני. אף אחד עוד לא הצליח לראות אותו, אבל כולם מרגישים אותו ומושפעים ממנו. מרחב וירטואלי זה שונה

מאדם לאדם. כמו בועה הסובבת את האדם ונעה עמו, הוא יכול להתכווץ או להתרחב בהתאם לנסיבות, למצבו של האיש וליחסו כלפי הדמות המתקרבת אליו.

החכמה היא להתקרב לאט, למצוא את קו הגבול הדק של הטריטוריה הבלתי נראית, המסומנת לפי תנועות דריכות גופו של האיש בתגובה להתקדמותי. הפעם, אולי מפני שזו גם הפעם הראשונה, אני מחליט לא לבדוק גבולות ומתמקם על מפתן המרפסת כשחזית גופי כלפי חוץ, בכיוונו של הנער.

"תומר... תומר," אני מנסה להסב את תשומת לבו, "תומר, קוראים לי גיל ובאתי לעזור."

תומר ממשיך להתנועע לקצב המוזיקה כאילו אני לא קיים. אני ממשיך וחוזר על מילות הפתיחה על מנת להשיג את תשומת לבו. תומר נמצא במרחק של כשישה מטרים ממני ואני מחליט להתקדם מעט. אני לא מספיק לעשות שני צעדים והוא פונה אליי בחמת זעם - "אם אתה מתקרב, אני קופץ..."

אמירה יותר ברורה מזו לגבי קו הגבול של המרחב האישי שלו לא יכולתי לקבל. אני עוצר ועושה הערכת מצב מהירה; ראשית, הוא הגיב אליי. שנית, הוא מדבר ושלישית, הוא כועס. בסך הכול המצב טוב יחסית. יש תקשורת - הבסיס הראשוני להשפעה ולשינוי התנהגות. כעס הוא אנרגיה. רגש של חיים שניתן להסיטו גם לכיוונים חיוביים. המצב המסוכן ביותר אצל מתאבדים הוא חוסר אנרגיות ותחושות הדיכאון העמוק המתבטאות בקול הרפה או באי דיבור כלל. נראה גם כי עצם העובדה שעלה למעקה כתגובה להגעת

השוטרים ולא כדחף פנימי עצמאי, מעידה שהוא רוצה לחיות, או לפחות רצה עד עכשיו. עדיין הסיכון למעידה לא רצונית גבוה מאוד.

"תומר, קוראים לי גיל. ספר לי מה קרה, אתה נראה לי מאוד נסער."

פנייה לרגש יכולה להיות חיבור מצוין. אם הוא ירגיש שאני מבין ללבו ומתחבר למצבו הרגשי, בדיוק כמו אותו חולה נפש באשדוד, יש סיכוי שהוא יגיב אליי.

תומר לא עונה. אני ממשיך לעמוד במקומי ולהרגיל אותו לנוכחותי. לייצר אצלו את התודעה שאני חלק מהחוויה שלו כרגע, לטוב ולרע, ואין לי כוונה לעזוב.

אני מחליט להעצים את המסר בשפת הגוף שלי. אני מתכופף וכורע על ברך אחת, כמו מסמן לנער שאני נחוש להישאר במקומי. התנוחה הנמוכה משדרת גם פחות איום. אני דמות קטנה, אך קרובה ויציבה. אני ממוקד בו והוא ממוקד בי. לרגע נראה כי שנינו השחקנים היחידים על הבמה המוארת, וכל האחרים הם צללים חשוכים של צופים במחזה "חיי או מותו של הנער תומר". אילו יכולתי רק להציץ בתסריט של המחזה כמה דפים קדימה, הייתי רגוע יותר. אבל כנראה שבתאטרון המיוחד הזה, השחקנים הראשיים רוקמים יחד - תוך כדי הביצוע - גם את התפתחות העלילה.

רעש קולות מוכרים מאחור מסיח את דעתי ומסיט את מבטי. מעולם לא חשבתי שאשמח כל כך לראות את מפקדי. זאביק מציץ מפתח מפתן המרפסת וקורץ לי בחיוך המנוגד בתכלית למשבר שמסביב. אולי זו הדרך שלו לשדר לי מעט אופטימיות שכל כך נחוצה לי עכשיו.

עוד תנודת ראש קלה מסמנת לי להגיע אליו. האם זה בסדר לעזוב כרגע את הנער ולנוע לאחור? אולי הקרבה והמבט שלי הם הקשר היחיד שמונע מבעדו לממש את איומו. אני מחליט לסמוך על הניסיון ועל שיקול הדעת של מפקדי. אולי הוא בכלל רוצה להחליף אותי, אני מהרהר, ולא בטוח כלל אם הפרפור הקטן שחולף בלבי הוא תחושת שמחה או אכזבה.

"תומר, אני הולך רגע לשתות משהו. להביא לך גם משהו? מיץ, מים, קפה?"

תומר שותק ולא זו. אני מפרש את זה כהסכמה שבשתיקה. בהמשך אנסה להתקרב עם משקה אליו. אני מתחיל לנוע לאט לאחור, אולם ממשיך לשמור על קשר עין רציף עם הנער. "היי, זאביק," אני פותח בטון הכי רגוע שאני מסוגל לגייס ברגע זה.

"היי, אני רואה שכבר יצרת קשר עם הנער, טוב מאוד." "בערך, הוא לא ממש מתקשר איתי, הוא רק הספיק לאיים." "בסדר גמור, תמשיך לדבר. ועכשיו תקשיב טוב," זאביק עושה אתנחתה קטנה לפני שהוא ממשיך.

"שימו לב, אם יש לכם משהו חשוב להגיד ואתם רוצים להפגין זאת לבן שיחכם, עשו הפסקה לפני או אחרי האמירה שלכם," אני נזכר בדבריו של זאביק בקורס לאנשי המשא ומתן. "גיל, כל מה שהנער יחליט לעשות, זו החלטה שלו! אם הוא יחליט לרדת זו החלטה שלו, ואם הוא יחליט לקפוץ זו החלטה שלו. גם אם הוא יחליק וייפול, זה יהיה בגלל החלטה שלו," זאביק מסיים את דבריו ונועץ בי מבט חודר. אף פעם לא שמעתי את מפקדי מתבטא כך, באמירה כזו ובנחישות

כזו. אני חש שהמילים, כבמטה קסם, חודרות לתוכי עמוק פנימה, מפוררות לאט לאט את גוש הלחץ האופף את גופי, ומפנות מקום לתחושה של קלילות ובהירות המתפתחת בראשי. בכל שנותיי לאחר מכן כמנהל אירועי משבר ובתור מדריך בקורסים, לא הפסקתי להתפעל ולהשתמש בדוגמה זו כדי לתאר כיצד אפשר במהלך כזה להפחית חלק ניכר מתחושת האחריות והלחץ של הדובר. לא על מנת שלא ירגיש אחראי, אלא כדי לאפשר לו להמשיך ולחשוב בצורה טובה ומשחררת יותר.

"או-קיי, בסדר," אני ממשיך בטבעיות בלי לחשוף כעת את מה שעובר בראשי, "זאביק, תוכל לארגן לנו שתי כוסות קפה?"

"שחור רגיל?"

"לא, תשאל את האימא מה הנער אוהב ותביא לי גם. אני אנסה לפתות אותו במשקה."

"כן, עליי זה בטוח היה עובד," זאביק מחייך כמכור אִמְתִּי לְנוֹזֵל הַשְּׁחוֹר, שאותו הוא נוהג לצרוך בשרשרת ובלי סוכר.

אני נסוג לאט מזאביק וחוזר למקומי מול הנער, תוך הקפדה שלא להתקדם מעבר לכך. הספיקה לי הפעם הקודמת. חשוב לי כעת לשמור על תדמית האיש ההגון והאמין, ולא "לגנוב" את קו הגבול שהציב לי תומר שלוש דקות קודם לכן. במציאות שבה כל תנועה קלה היא סמלית, נראה שגם צעד זה הוא מחווה משמעותית. אולי זאת הסיבה שתומר מפנה אליי חצי מבט, מסיט אוזנייה אחת מעט אחורה, ובפעם הראשונה למעשה מתקשר איתי:

"מי אתה?"

עוד התקדמות. הנער יוזם פנייה לאיסוף מידע והערכת מצב מצדו. פעולה הגיונית המעידה על רמה מסוימת של בקרה ושל שיפוט מציאות.

להזדהות כשוטר ולהיות מסומן בצד של אלו שלפני כחצי שעה באו לקחת אותו לאשפוז, לא נראה רעיון טוב. גם להזדהות כפסיכולוג, לאדם שסבור כי הוא הכי נורמלי בעולם, לא נשמע כמו התחלה לדיאלוג חיובי.

"אני מהמשרד לביטחון פנים," אני בוחר באמירה מעט מעורפלת, לא שקרית לגמרי, עם ההילה של הסמכות הנדרשת. "ספר לי, מה קרה? אני באמת רוצה לעזור לך."

תומר נראה חוכך בדעתו. לשתף פעולה איתי או לא? לנסות ולסמוך עליי? זו הדילמה המרכזית שלו עכשיו. כנראה הזזתי לו משהו בנשמה. הוא לא בוטח בי במאת האחוזים, אולי במעט אחוזים. אבל לתומר יש כנראה עוד דרך לבחון עד כמה אני מצליח להגיע ללבו.

"אתה באמת רוצה לדעת איך אני מרגיש?" תומר תולה את השאלה באוויר. זה הזמן לתפוס אותה בשתי הידיים, שלא תחליק לי למטה ותתנפץ לאלפי רסיסים.

"כן," אני אומר במהירות ובנחישות, "חשוב לי מאוד לדעת מה אתה מרגיש."

"אז אם אתה כל כך חכם, תיכנס לחדר שלי ותסתכל על הציור שעל הקיר, זה מה שאני מרגיש."

אני מרגיש שהנער בודק אותי, ויותר מכך - מאתגר אותי. אין לי ספק שזהו מלכוד; אם אנסה לנתח את הציור, תמיד יוכל לסתור אותי ולומר שלא הבנתי. אם אומר

שאינני מבין - מה אני שווה. אני מחליט להרוויח עוד זמן נוסף לחשוב, וגם לתת לו לחשוב. ההערכה היא שכל זמן שאני מתבונן, הוא לפחות ימתין למוצא פי. פרט לכך, אולי בכלל כתוב שם בדיוק מה הוא מרגיש. מבטו של תומר מופנה לפתח הנוסף הנמצא במרפסת. אני מניח שזהו המעבר לחדרו.

"בסדר, תומר, אני ניגש להסתכל," אני מתנתק שוב ממקומי ומציץ לתוך החדר.

הציור שעל הקיר הוא אכן "ציור קיר", כלשונו. המשיכות הגסות של הצבעים העזים נעשו כפי הנראה במרץ רב, והמשיכו את רסיסי הצהוב, האדום והכחול לכיוון הרצפה והתקרה. המכחול, או למעשה מברשת הסיידים שבה השתמש היוצר, מצביעים יותר על סגנון אמנותי של התזת צבע מאשר על תרגול של מוטוריקה עדינה. בדמיוני הפרוע, לנוכח הפרסקו המודרני, אני מצליח לקלוט גוש צהוב עם נקודות אדומות שוחה בתוך מרק תכלכל. אם הייתי עכשיו מבקר אמנות מלא חשיבות עצמית - "פלצן" בשפה עממית יותר - והיו לוחצים אותי כרגע אל הקיר בדרישה לשם, חוץ מלהתלכלך, האסוציאציה הראשונה שהייתה עולה לי בראש היא שמש נוגה כחשכת סערה.

מה אומרים עכשיו לבחור?

"מעניין מאוד הציור שלך, תומר," אני אומר בהבעה רצינית ומהורהרת כשאני חוזר למרפסת, "מתי ציירת אותו?" אני ממשיך ושואל, במטרה להימנע מהצורך לענות על השאלה.

"היום בצהריים... עכשיו אתה מבין מה אני מרגיש?"

האם הוא עדיין מצפה שאנתח את תחושותיו? האם אני

עדיין תחת מבחן? אני מרגיש שתומר צייר לי את מגרש המשחקים שלו. השאלה היא אם אני נכנס ומשחק לפי הכללים שלו. אני לא בדיוק יודע מהם הכללים, אבל אני כן יודע שהוא יכול לשנות אותם בכל רגע. אני מחליט לשנות כיוון ולהתחיל להוביל אותו למגרש שלי. אני חש שזה הזמן המתאים, לאחר שיצרתי את הקשר. ברכות הימים גם אבין בצורה ברורה יותר שאנשים כמו תומר, יותר משהם רוצים שיגידו להם איך הם מרגישים, מרגישים צורך עז לכטא באופן עצמאי, שוטף ולעתים אף מוגזם, את הרגשתם.

"מה אתה מרגיש, תומר? ספר לי. חשוב לי להבין בדיוק איך אתה מרגיש. במילים שלך."

"אני מרגיש שאף אחד לא מבין אותי," תומר משפיל את מבטו ושותק. גם אני שותק. אני חש שתומר פתח לי זה עתה את השער למגרש הפרטי ביותר שלו, וחשף בו תהום עמוקה שבה מרחפת נשמה חלולה. אני על סף מדרון חלקלק. איך להתקדם בלי למעוד? אני מחליט לנקוט בטכניקה הבסיסית ביותר של הקשבה במצב אי ודאות - הדהוד.

"אף אחד לא מבין אותך?" אני חוזר למעשה על המילים האחרונות של תומר בנימה של סימן שאלה, כמצפה להמשך שלו. טכניקה פשוטה וגאונית של הקשבה, עם מרחב טעות כמעט אפסי.

"כן, אף אחד לא מבין אותי, חוץ... " תומר מהסס שנייה, "אולי חוץ משיר."

מצוין, אני חושב. יש לי שם, יש לי כיוון. ידידה? חברה? אשת סוד?

"מי זאת שיר?" אני ממשיך בטבעיות. תומר נועץ בי מבט, ספק נזעם ספק נעלב.

"אידיוט, שיר זה בן, לא בת."

משוב יותר ישיר מזה להנחות הסמויות שלי, לא יכולתי לקבל. אני רושם לעצמי למחוק להבא את כל האסוציאציות שלי לשמות ולמין (מין של שמות, כמובן).

"סליחה, תומר, אני מצטער, לא ידעתי ששיר זה בן," נראה שתומר מעט מתרכך.

"אני רוצה את שיר. תביאו לי את שיר."

הטון נשמע באמצע הדרך בין דרישה לבקשה. אני מציץ לאחור ורואה את זאביק מניד בראשו. בידיו הוא מחזיק שתי כוסות קפה. "בסדר, תומר, אנחנו נביא לך את שיר, אני ניגש לטפל

בבקשה שלך."

עוד חמש פסיעות לאחור, ואני שוב על מפתן הסלון יחד עם זאביק ועם שרוני, מפקד התחנה.

"שאלנו כבר את האימא לגבי חברים," אומר שרוני, "שיר זה החבר הכי טוב שלו, ולא נראה שבקטע הרומנטי דיברנו איתו בטלפון, הוא גר במרחק שני רחובות מכאן. אני שולח ניידת להטיס אותו לך."

"כמובן שכשיגיע אנחנו נדבר איתו קודם למטה," אומר זאביק, "בינתיים תמשיך לדובב אותו לגבי שיר, וגם תשתה את הקפה. הרווחת אותו ביושר." אני חופן בשתי כפות ידיי את הכוס החמה, ומנסה להמיס את המתח שהצטבר לאורך זרועותיי ולופת אותי במעלה העורף.

לגימה. הפסקה. משהו מוזר. הטעם. ההכרה באה אלפית השנייה לפני תחושת הגועל. מלח! הנוזל עדיין בפה.

התגובה כמעט בלתי נשלטת, והעציץ הגדול עם המטפס הירקרק קולט את מה שאני פולט. זאביק ושרוני עוקבים אחריי בתדהמה ודאגה. הפרצוף החמוץ שלי לא משאיר מקום לספק.

"מה, החלב חמוץ?" שואל זאביק.

"יותר גרוע, אני נאנח, "שמתם מלח במקום סוכר."

"אוי, אני ממש מצטער, "פולט שרוני, "אני לא ממש

מתמצא במטבח הזה."

אני קולט צל חיוך על פניו של תומר, אשר נראה משועשע מעט מהמחזה. הומור תמיד טוב במצבים כאלו, ואני מחליט לנצל זאת.

"תומר, יש עוד כוס, רוצה?" החיוך מתרחב ומתעקם. הטעם בפה גרוע, אבל התחושה משתפרת. גם הקשב שלי מתרחב לשמיעה של רחשי הסביבה. הצעקות מלמטה הולכות וגוברות. אני מביט מעבר למעקה ממרום שמונה הקומות. בין הבהובי הכחול-אדום שעל גגות הניידות המפוזרות ברחוב, עומדים עשרות אנשים וראשיהם מופנים לעברנו. כן, לרגע שכחתי שאם אנחנו השחקנים, אז יש קהל. אירוע כזה בשעות אחר הצהריים בעיר המנומנמת, הוא בהחלט ההצגה הכי טובה בעיר. פרט לאנשים הנאלצים לעמוד למטה ולהטות את צווארם בתנוחה לא נוחה, ישנם בני המזל: אלו שפתחו את מרפסותיהם בבתים ממול, הביאו כיסא או שניים והם מטווחים אותנו במבטיהם בכינון ישיר. אני בטוח שהמהדרין גם אוחזים בשקית גרעינים ויורקים את הקליפות על הנחותים מהם בתצפית.

תופעה מעניינת מאוד אצל הישראלי המצוי, פרט לסקרנות, היא העובדה שאנו אוהבים להיות מעורבים (כפי הנראה, עניין של גבולות לא פתורים לאורך שנים). אם האירוע נמשך ללא דינמיקה מספקת, יהיו תמיד כאלו שיתנו עצה, יעודדו, או פשוט יפתחו בערוץ תקשורת משלהם.

"יאללה, תפסיק לעשות דאוונינים, אם אתה גבר - קפוף!" הקריאה החד משמעית לא יכולה להיות ברורה יותר, ולמי שהיה ספק, הכרוז למטה חוזר על קריאתו.

אני נבוך. גם את זה שמעתי בשיעורי התאוריה בקורס, אולם המציאות שטופחת כרגע על פניי חזקה פי כמה. מה עושים ואיך מתמודדים? תומר גם הוא שומע את הקריאות, שעכשיו נשמעות בכמה קולות. מה עובר לאנשים האלו בראש? השוטרים למטה מנסים לפזר את ההתקהלות. אני יודע שזו מלחמה אבודה מראש. אני לא יודע איך תומר מרגיש, אבל אני מחליט להשתמש בקריאות במקום להילחם בהן.

"אתה שומע את החכם הזה למטה? תגיד לו שהוא יעלה ויקפוף. אולי הוא יהנה עוד יותר..." אני מחדד את עניין הקפיצה, ורומז גם מי אולי ירוויח ממנה.

תומר נראה מוטרד. מבטו עגום ועיניו כבויות. נראה לי שהוא לא אוהב את תשומת הלב. בדמיונו הוא בטח היה רוצה להיעלם. במציאות, ההיעלמות חזרה לדירה היא הרע במיעוטו. כך לפחות אני מקווה, וזה הכיוון שאני צריך עכשיו "למכור" לו.

"תומר, בוא לא ניתן להם את ההנאה הזו, אני בכוונה משתמש במילה בוא, ומדגיש אותה. אני יודע שלמילים יש

כוח. אני לא יודע עד כמה הכוח הזה פועל בתת המודע. אני רוצה שהוא יבוא אליי.

"תומר, בוא נגמור עם זה, בוא ונלך ביחד לשיר."

תומר עדיין נעוץ במקומו, משהו עדיין עוצר אותו. האם זה חוסר האמון, הפחד ממה שיקרה אם ירד, או שעדיין הוא שוקל לגמור את הסבל באופן הקיצוני ביותר? ראשו של זאביק שוב מציץ בפתח הדלת.

"שיר הגיע. הוא כאן ומוכן לצאת ולדבר," הוא לוחש לי.

"תומר," אני קורא בקול נרגש, "שיר כאן. הוא הגיע כדי לדבר איתך. בוא ניכנס לסלון."

"תביא אותו לכאן," תומר נחוש.

האם לוותר, האם להתעקש? האם זה בסדר להשאיר אותם במצב הזה? ההתלבטות קשה אבל למזלי יש כאן מי שמחליט גם בשבילי. מנוד ראש של זאביק מאשר לי את המהלך. אני מקווה מאוד שניסיונו הרב מאפשר את הערכת המצב.

"אני רוצה לדבר איתו לבר," מודיע שיר בנחרצות. אני

קולט שהבחור בטוח מאוד בעצמו ובקשר שלו עם תומר. מעבר לכך, אני חש את הבגרות השלווה שהוא משרד. התחושה שלי טובה, האם זה מספיק?

"בסדר," אומר זאביק, "אנחנו כאן, ואני סומך עליך שתרגיע

אותו ותוריד אותו. כמו שהבטחתי לך, אף אחד לא יפגע בו. הדבר היחיד הוא שאנחנו חייבים לקחת אותו לבדיקה. אחר כך, אם הכול בסדר, הוא יחזור הביתה ואתה תוכל ללוות אותו."

"בסדר גמור, אני אוריד אותך, משיב שיר בנחישות. אני מחזיק לך אצבעות.

שיר מתקדם לעבר תומר הרוכז לקראתו.

"שב כאן, אני שומע את שיר פונה בטבעיות ומצביע על המעקה. תומר מתמסר באופן דומה. שיר מניח את ידו על כתפו של תומר, שיושב על המעקה ופניו כלפיי. השניים פותחים בשיחה ערה אך חרישית. אני לא יכול לשמוע את התכנים. אני מקווה מאוד ששיר משכנע אותו לרדת מהעניין, תרתי משמע, ולהיכנס פנימה. לפחות עד עכשיו הוא הצליח. שיר מדבר רוב הזמן ותומר מקשיב. מה בדיוק הוא אומר, כנראה שלעולם לא נדע. חשובה יותר העובדה שתומר פונה לאט ויורד מהמעקה. שניהם ניגשים לקראתי, ואני לוחץ את ידו של תומר בחום. "אני ממש שמח שקיבלת את ההחלטה האמיצה והנכונה," אני אומר לו.

אני יותר ממאושר שצלחתי בשלום את הפעם הראשונה...

סוף דבר

כבר חצי שנה עברה מאז שהצטרפתי ליחידה. מה שהחל כיושב מוחלט והמשיך לטפטוף של אירועים, הפך עד מהרה למטר סוחף של פעילות עוצרת נשימה. מפונה מדירה מתבצר עם משפחתו עם בלוני גז בירושלים, חייל עריק מאיים להתאבד באמצעות נשקו במלון בתל אביב, קשיש כבן 80 מאיים לקפוץ מקומה שלישיית על רקע אהבה נכזבת (נשמע הזוי, אבל מציאותי לגמרי אחרי שחברתו בת השבעים ושתיים עזבה אותו) - אלו הם רק חלק ממגוון האירועים שבגללם הוקפצנו. נראה כאילו מישהו החליט

להאיץ באופן דרמטי את קצב צבירת הניסיון המבצעי והמקצועי שלי.

עוד סוף שבוע הגיע. כבעל נסיון אני כבר יודע שזה לא בהכרח מבשר מנוחה, אבל אני מקווה לטוב. את בוקר יום השישי אני מבלה בשוק של נתניה בקניות המסורתיות לשבת. הריחות, המראות, הקולות והטעמים אופפים את כל החושים. הצפיפות, החיכוך וזרם האנשים מעצימים את תחושת החיים. אני אוהב להרגיש חלק בתוך הלב החי והפועם של העיר.

"שלום," הבחור הצעיר על האופניים כמעט מתנגש בי. מבטי התמה והשואל מבהיר לו שזהותו לא ברורה לי. "גיל, נכון?" הוא בודק ביתר זהירות.

"תומר?" אני עדיין לא בטוח. רעמת השיער והפנים המלאות לא תואמות את הדמות שפגשתי על מעקה המרפסת. "כן, זה אני," הנער מחייך בצהלה.

"מה שלומך?" אני בודק בזהירות למרות שתחושתי טובה למדי.

"מצוין, הכול טוב."

"איך המצב בבית?" אני ממשיך ומתעניין.

"הרבה יותר טוב. אבא עזב את הבית, ואני מסתדר מצוין עם אימא."

"יופי, אני שמח שטוב לכם," אני משתדל להסתיר את המבוכה הקלה למשמע ההתפתחויות, "תרגיש טוב."

"טוב, ביי, אני זו," מודיע תומר וחוזר לדווש כשהוא מפנה לי את הגב.

נראה שבמשפחות, לא תמיד הבעיה נמצאת על פני השטח
אצל "החשוד המיידני", אני מסכם לעצמי את אחת התובנות
החדשות שילוו אותי עוד שנים רבות.